

**Colegiul de Disciplină și Etică
de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor**

**HOTĂRÂRE
nr. 3-6/2023**

mun. Chișinău

20 ianuarie 2023

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte – Vladislav Guțan;

Membrii – Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică contestația (*autorii au numit-o plângere colectivă*) din xx.xx.2022 a unui grup de locuitori ai XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petenți privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX,-

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea contestației:

La xx.xx.2022, un grup de locuitori ai XXXXXX, au depus la Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor, contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX.

Cu referire la condițiile de formă și conținut ale sesizării:

Autorii, nefiind de acord cu soluția Inspecției procurorilor, la data de xx.xx.2022 au depus contestație împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, și au solicitat Colegiului de disciplină și etică admiterea acesteia în vederea tragerii la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX.

Contestația este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată olograf de către autori.

Din perspectiva art.49 alin. (4) din Legea nr.3/2016, decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării *în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării deciziei*, la Colegiul de disciplină și etică.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de xx.xx.2022, iar contestația a fost înregistrată la Colegiul de disciplină și etică la xx.xx.2022. Totodată, petenții au invocat, că au primit informația cu privire la rezultatele examinării sesizării la xx.xx.2022.

Prin urmare, Colegiul constată că, autorii sesizării au respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Cu referire la sesizare:

La xx.xx.2021, xx de persoane, au sesizat oficiul XXXXXX al procuraturii mun. Chișinău cu privire la acțiunile ilegale ale cet. XXXXXX, comise în perioada anilor 1995-2003, în comun cu reprezentanții administrației publice locale, care prin falsificarea documentelor, au depozitat aproximativ xxx de persoane de XXXXXX. Plângerea respectivă a fost redirecționată la IP XXXXXX al DP mun. Chișinău pentru examinare. La xx.xx.2022 Inspectoratul de Poliție al sectorului XXXXXX a informat petenții că faptele descrise au un caracter civil.

Urmare a plângerilor persoanelor interesate, la xx.xx.2021 s-a dispus examinarea plângerilor (*inițială și celor parvenite suplimentar*) potrivit prevederilor art.274 din Codul de procedură penală, procesului penal fiindu-i acordat nr. XXXXXX. La xx.xx.2021 procurorul XXXXXX nu a acceptat propunerea organului de urmărire penală de a refuza în începerea urmăririi penale și a restituit procesul penal, cu indicații, la IP XXXXXX pentru completarea investigațiilor.

Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare:

În sesizarea lor, XXXXXX invocă încălcări comise de către procurorul XXXXXX la examinarea materialelor procesului penal nr. XXXXXX, manifestate prin efectuarea unor investigații incomplete ce au generat o soluție finală incorectă în procesul penal menționat.

Cu referire la procesul penal nr. XXXXXX: În fapt, procesul penal nr. XXXXXX a fost inițiat la data de xx.xx.2021. În baza materialelor acumulate, ofițerul de urmărire penală al IP XXXXXX a propus procuraturii mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, ca pe caz să fie adoptată o ordonanță de refuz în începerea urmăririi penale. Lucrările procesului penal au fost repartizate procurorului în procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX. Considerând neîntemeiată propunerea organului de urmărire penală de a refuza în începerea urmăririi penale și că investigațiile în cadrul procesului penal sunt incomplete, la xx.xx.2021 procurorul XXXXXX a restituit procesul penal, cu indicații, la IP XXXXXX pentru control suplimentar.

Potrivit explicațiilor procurorului XXXXXX, s-a menționat că la xx.xx.2021, i-au fost repartizate spre examinare materialele procesului penal nr. XXXXXX din xx.xx.2021.

Deși, din start, din conținutul faptelor deplânse de către XXXXXX, i-a fost clar că, pe marginea acestora deja a intervenit termenul de prescripție de atragere la răspundere penală și că, acestea poartă un caracter pur civil, totuși, pentru a nu încălca dreptul părților la un proces echitabil, la xx.xx.2021, prin ordonanță a dispus restituirea procesului penal, pentru completarea acestuia. Aproximativ la mijlocul lunii xx a anului curent, la inițiativa autorilor plângerii colective, a realizat o audiență a petenților. Sugerându-le să formuleze o cerere de chemare în instanța de judecată, aceștia s-au exprimat într-un fel că, „prin judecată este mai greu și este mult de umblat pe drumuri”. A explicat solicitanților că, la moment, potrivit Codului de procedură penală, procurorii nu au competențe pe domeniul non-penal. Inițial procesul penal s-a aflat în gestiunea ofițerului de urmărire penală al IP XXXXXX, XXXXXX, după care, pe motiv că, ofițerul nominalizat din luna xx.2022 a fost transferat într-o altă subdiviziune a IGP, examinarea acestui proces penal a fost preluată de către ofițerul de urmărire penală al IP XXXXXX, XXXXXX.

În prezent, procesul penal menționat este luat la control, pe marginea acestuia fiind formulate repetat indicații, pe care organul de urmărire penală urmează să le execute până la xx.xx.2022, iar ulterior va fi adoptată o soluție legală și întemeiată în ordinea art.274 din Codul de procedură penală.

Drept urmare, autorii sesizării consideră, că procurorii nu au fost suficient implicați în soluționarea obiectivă și completă a cazului, iar investigațiile se tergiversează nejustificat.

Abaterea disciplinară pretinsă a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării: - neefectuarea completă, obiectivă și în termen rezonabil a investigațiilor în cadrul procesului penal nr. XXXXXX.

Cu referire la soluția Inspecției procurorilor:

Prin decizia Inspecției procurorilor, la xx.xx.2022 s-a hotărât încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului XXXXXX, din motivul lipsei temeiurilor de trageră la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța, Inspecția a reținut circumstanțele examinării plîngerilor depuse de către petenți, după cum au fost descrise în capitolul „*Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare*”.

Fiind solicitat pentru explicații, de către Inspecție, procurorul XXXXXX, pe lângă explicațiile expuse și în capitolul „*Cu referire la fondul pretinsei cauze disciplinare*”, a mai menționat că pe parcursul anului 2022, a fost antrenat în exercitarea urmăririi penale în mai multe cauze penale de rezonanță, intens mediatizate. La fel, a avut în conducere, mai multe cauze pe infracțiuni clasificate ca fiind grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în care au figurat persoane XXXXXX, inclusiv XXXXXX. Admite procurorul XXXXXX că procesul penal a fost o perioadă îndelungată în nelucrare, însă menționează că aceasta s-a întâmplat datorită inacțiunii organului de urmărire penală, pe de o parte și prioritizării circuitului cauzelor penale avute personal în gestiune, pe de altă parte, or, potrivit legii, în cauzele penale în care sunt persoane în stare de arest preventiv, sau în care sunt implicați minori, urmărirea penală se face de urgență și în mod preferențial. Neagă existența vreunui interes personal sau în favoarea unor terțe persoane în tergiversarea sau soluționarea neobiectivă a procesului penal.

Conform art.41 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, o sancțiune disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare comise și în funcție de circumstanțele personale ale acestuia. Gravitatea abaterii disciplinare este determinată de natura faptei comise și de consecințele produse. Consecințele produse sunt evaluate având în vedere atât efectele asupra persoanelor implicate în activitățile în cadrul cărora s-a comis fapta, cât și efectele asupra imaginii și prestigiului Procuraturii.

Inspecția a remarcat, că autorul sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, invocă abateri ce derivă din lentoarea derulării investigațiilor în procesul penal și lipsa unui control efectiv asupra acestora.

Din verificările întreprinse, Inspecția a stabilit, că procurorul XXXXXX, în activitatea de verificare a lucrărilor procesului penal, inițiat în baza plîngerii colective, **în două rânduri** a dispus indicații scrise pentru executare organului de urmărire penală al IP XXXXXX. Termenul limită de executare a ultimelor indicații este xx.xx.2022.

În condițiile în care derularea unei proceduri disciplinare în privința procurorilor și judecătorilor este ghidată de garanțiile oferite de art.6 din CEDO, pornind de la jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a statuat că, la aprecierea caracterului rezonabil de soluționare a unor cauze trebuie avute în vedere, cumulativ, următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul părților și comportamentul procurorului ca reprezentant al autorității și, nu în ultimul rând, volumul de activitate pe procuror și gradul de ocupare a schemelor la unitățile de parchet. Legat de cel de-al treilea criteriu – conduita procurorului ca reprezentant al autorității – s-a decis că se poate vorbi despre o depășire a termenului rezonabil de soluționare a cauzei în situația în care a existat „o perioadă lungă de inactivitate” în instrumentarea unei cauze. Verificarea aplicabilității acestui criteriu, trebuie pliată pe latura subiectivă a abaterii prevăzute de art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, iar aceasta presupune că, lăsarea în nelucrare, trebuie să fie generată de existența unei conduite care să dovedească dezinteresul procurorului manifestat în mod repetat și imputabil pentru rezolvarea cu celeritate a cauzelor ce i-au fost repartizate. Intervenția repetată a procurorului XXXXXX prin formularea indicațiilor scrise organului de urmărire penală, nu poate fi apreciată drept „dezinteres” al procurorului vis-a-vis de dinamica și plenitudinea investigațiilor, motiv pentru care, constat că fapta procurorului nu întrunește elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de dispoziția art. 38 lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

În procesul de verificare disciplinară, aprecierile despre vinovăția disciplinară trebuie să fie emanația exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile.

În cadrul verificării, Inspecția procurorilor nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul de caz a acționat cu rea-credință, irațional, neargumentat și nerezonabil. În condițiile în care, la momentul emiterii Deciziei, era stabilit un termen limită pentru completarea investigațiilor și formularea unei propuneri de soluție finală, Inspecția a constatat că petenții sunt în continuare în plenitudinea exercitării tuturor drepturilor lor procesuale.

În altă ordine de idei, este de menționat că angajarea răspunderii disciplinare a ofițerilor de urmărire penală, urmare a inacțiunilor acestora în investigarea procesului penal, nu ține de competența Inspecției procurorilor, aceasta fiind de competența conducătorului Inspectoratului de Poliție XXXXXX.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

În conținutul contestației din xx.xx.2022, XXXXXX au indicat că nu sunt de acord cu decizia adoptată de către Inspecția procurorilor, considerînd că la adoptarea acesteia nu au fost întreprinse toate măsurile necesare, ceea ce ar fi dus la lezarea drepturilor lor.

Studiind contestația depusă de către XXXXXX, materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspecția procurorilor și actele administrate în ședința Colegiului, verificând argumentele expuse de petent, Colegiul consideră că contestația depusă este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece sesizarea depusă este vădit neîntemeiată.

Conform prevederilor art.49 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică niciun temei de tragere la

răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Cu referire la caz, Colegiul constată că Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului XXXXXX, nu au fost stabilite careva temeuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de care procurorul vizat a unei abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Interpretarea normelor juridice și aprecierea bazată pe intima convingere, formată în urma examinării complete și obiective a acestora nu constituie teme de atragere la răspundere penală a procurorului.

Subsidiar, se reține că abaterea disciplinară constă într-o acțiune sau inacțiune neconformă cu îndatoririle profesionale sau administrative impuse procurorilor prin legi, regulamente sau ordine de serviciu și aceasta urmează să fie comise cu intenție sau din neglijență gravă.

În *art.38* din Legea cu privire la Procuratură, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Potrivit lucrărilor procedurii disciplinare, acțiunile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX nu se încadrează în nici una din abaterile disciplinare enumerate în prevederile menționate *supra*.

În conformitate cu prevederile *art.49 alin.(1) lit.a)* din Legea cu privire la Procuratură, procurorul poate fi atras la răspundere disciplinară dacă în urma verificării argumentelor sesizării, Inspecția procurorilor va constata temeuri rezonabile privind comiterea abaterii disciplinare de către procuror.

Astfel, în urma verificării sesizării, Inspecția procurorilor nu a identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX, conform Legii cu privire la Procuratură.

Colegiul, reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este suspusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, ***vinovăție*** și ***legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs***, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între *încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior* și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, *nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar*.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

Colegiul reține că aceste alegații/omisiuni, astfel cum au fost prezentate în cuprinsul acțiunii disciplinare, vizează modalitatea concretă de soluționare a cauzei și temeinicia efectuării acțiunilor procesuale de către procurorul de caz, acțiuni care pot fi verificate cu ocazia efectuării controlului ierarhic superior sau judiciar.

Raportat la situația de fapt, rezultată din modul de efectuare a verificărilor de către Inspecția procurorilor și actele anexate la cauza disciplinară, Colegiul apreciază că nu se poate reține existența cărorva indici care să contureze săvârșirea de către procurorul

în Procuratura mun. Chişinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX a vreunei abateri disciplinare.

Suplimentar, Colegiul menţionează şi faptul că în procesul de verificare disciplinară, nici inspectorul şi nici Colegiul nu îşi poate aroga competenţe ale procurorului ierarhic superior sau ale instanţei de judecată, fiind în imposibilitate să le substituie. Aprecierile despre vinovăţia disciplinară trebuie să fie emanaţia exclusivă a unor constatări în afara oricăror dubii rezonabile. În cadrul verificării, Inspecţia procurorilor corect a ajuns la concluzia că nu a identificat probe ce să demonstreze că procurorul de caz a acţionat cu rea-credinţă sau contrar legii. Din contra, fiind supuse, acţiunile procurorului, controlului ierarhic superior, s-a constatat, că acesta a acţionat în baza legii şi a probelor acumulate.

În contextul celor expuse şi în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.77⁶ -77⁷ din Regulamentul privind organizarea şi activitatea Colegiului de disciplină şi etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-228/16 din 14.09.2016 şi modificat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-13/17 din 24.01.2017, Colegiul,-

HOTĂRĂŞTE:

1. Se respinge contestaţia depusă de către XXXXXX împotriva deciziei Inspecţiei procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în urma examinării sesizării depuse de petenţi, privitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul în Procuratura mun. Chişinău, Oficiul XXXXXX, XXXXXX.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunţării prin intermediul colegiului, la Consiliul Superior al Procurorilor.

Preşedintele Colegiului : Vladislav GUŢAN _____ semnat _____

Membrii Colegiului : Victor COMERZAN _____absent _____

Alexandru LOZAN _____semnat _____

Elena CAZACOV _____semnat _____

Octavian LAZAREV _____ semnat _____

Oleg TELEVCA _____semnat _____

Pavel ŢURCAN _____ semnat _____